

A kora népvándorlás kori jelenségek mellett neolit (Dunántúli vonaldíszes kultúra), rézkori, kora és késő bronzkori települési objektumokat is kibontottunk.

Az ásatáson részt vett Balogh András régészhallgató.

ÓDOR JÁNOS GÁBOR

308. Tolnanémedi, Nyebojsza

(Tolna megye) I

A falutól D-re emelkedő dombok közül a legmagasabbikon található a földvár. Korábban szőlőt műveltek itt, ezért a rigolózással tönkretették az erődítést. A perem szélén világháborús futóárkok és gödrök is láthatók. A Ny-i széle szakadékos, itt a löszfal folyamatosan szakad le. A K-i oldalon közepesen meredek az oldal. Az egész földvár parlag, magas fűvel. Az egykori erődítésből ma már csak a Ny-i oldalon látszik az egykori sáncárok nyoma, terasz formájában. Leletet csak a K-i oldalon, vaddisznótúrásban találtunk.

Elkészítettük a geodéziai felmérést.

MIKLÓS ZSUZSA

309. Tornyiszentmiklós, Csertai-dűlő

(Zala megye) B, Ró, Kö

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 19+950–20+056 kilométerszelvények között található. A falu határának Ny-i széle közelében az Ó-Lendva-patak holt ága É-i partján, az ártérből enyhén kiemelkedő halmon, 250 × 120 m-es területen sok apró, kopott, edénytöredéket találtunk terepbejárásunk során. A leletek késő bronzkori, esetleg római és középkori településről árulkodnak.

A tervezett nyomvonal a lelőhely közepén halad keresztül. Az építkezés megkezdés előtt a településnyomok szondázó ásatása szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

310. Tornyiszentmiklós, Külső-Pálka

(Zala megye) Kö

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 17+466–17+650 kilométerszelvények között található. A ma már mesterséges mederben az Ó-Lendva-patakba folyó Lendvaújfalui (Bodorvölgyi)-patak egykori, a Kerkába tartó medrének É-i partján, a vizenyős területből szigetszerűen kiemelkedő, 240 × 100 m-es területen, friss szántásban elszórtan lehetett középkori edénytöredéket találni terepbejárásunk során. A tervezett nyomvonal D-i részéből mintegy 150 × 150 m-es területet érint. Az építkezés megkezdés előtt a középkori településnyom szondázó ásatása szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

311. Tornyiszentmiklós, Nagyszegi-dűlő

(Zala megye) V, Ró

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmik-

lós közötti nyomvonalán, a 16+650–16+800 kilométerszelvények között található. A község határ K-i széle közelében, az Ó-Lendva-patak és a Kerka-folyó holt ága fölé magasodó domb tetején. A megfigyelésre nem igazán alkalmas körülmények (őszi mélyszántás boronálatlan bakhátai, valamint gázos lucerna) ellenére terepbejárásunk során egy 150 m átmérőjű területen sikerült néhány őskori (kora vaskori) és talán római kori házikeramia-töredéket gyűjteni. A tervezett nyomvonalba a lelőhely D-i harmada, mintegy 150 × 150 m-es területet esik. Az földmunkák megkezdés előtt a szondázó ásatás elvégzése szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

312. Tornyiszentmiklós, Tüskei-dűlő

(Zala megye) Kk, Kú

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 19+230–19+370 kilométerszelvények között található. A falu belterületének Ny-i széle közelében, az Ó-Lendva-patak É-i partjára enyhén lejtő domboldalon, a megfigyelésre nem igazán alkalmas körülmények (őszi mélyszántás boronálatlan bakhátai) ellenére, terepbejárásunk során 120 × 80 m-es területen, elszórtan találtunk késő középkori – kora újkori edénytöredékeket. A tervezett nyomvonal a lelőhely közepén halad keresztül. A földmunkák figyelemmel kísérése szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

313. Törökbálint, Tópark

(Pest megye) Ó

Törökbálint, Tópark őskori lelőhelyen a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága 1995 óta folytat feltárásokat a terület fokozatos beépítésével párhuzamosan. A feltárt területen 27 objektumot találtunk: házakat, gödröket, cölöplyukakat.

13/A. és 13/B. objektumok: két, egymással összefüggő kisebb gödör, bennük égés nyoma, körülöttük cölöplyukak rendszere.

3. objektum: nagyméretű, kisebb gödrök rendszeréből áll. Belőle sok kerámia, állatcsont és patics került elő.

2. objektum: nagyjából téglalap alakú; rosszul égetett, szabálytalan alakú agyagtömbökkel van kirakva. Ezek felett egy ló (?) koponya, alattuk nagy edények darabjai egy helyen. Az objektumból nagyon sok kerámia, égett és nem égett állatcsont mellett faragott csont „masni”, tavi kagyló és egy vas (!), köpűs, hegyes szerszám vagy fegyver került elő.

15. objektum: ház, belőle több orsógomb, egy fekete obszidiándarab, állati bordából készült, két végén rovátkolt szerszám, bronzöntvény (?) darab került elő a sok kerámia és állatcsont mellett. (Bordából készült eszköz a 14. objektumban – házban – is volt.)

14. objektum: körülötte félkörben cölöplyukak helyezkednek el.

27. objektum: nagyméretű, mély, belőle sok kerámia, több orsógomb is előkerült.

A leletanyag döntő része kerámia és állatcsont. A kerámia kézzel formált, vastag falú, jellegzetes díszítés az ujjbenyomásos, vízszintes lécc, a kerek, a vízszintes és a 2 ujjbenyomással tagolt vízszintes bütyökfül. A finomkerámiából egy grafitos, kihajló peremű, átfúrt bütyökfülű tál peremtöredéke (6. objektum) és egy erős hasélú, csikozott peremű urna töredéke (10. objektum) említésre méltó.

DR. MARÓTI ÉVA

314. Üllő, 1. lelőhely
(Pest megye) Sza, A, Á

A MOL beruházásában épülő Vecsés-Csepel II. gázvezeték megelőző feltárása során történt meg a lelőhely feltárása kb. 1080 m² területen.

A felszíni leletek alapján várható volt szarmata és avar telepobjektum előkerülése, a kibontott objektumok közül egy sem kapcsolható biztosan e korszakokhoz. Egyedül a lelet nélküli 8. gödör korábbi a gödör szélén áthaladó 5., Árpád-kori ároknál. Jelentősebb 12–13. századi leletanyag a 10. gödörből (edénytöredékek, bronzkorong) és a 13. házrészletből (edénytöredékek) került elő.

DINNYÉS ISTVÁN

315. Üllő, 2. lelőhely
(Pest megye) Á

A Vecsés-Csepel II. MOL gázvezeték 1 + 240 – 1 + 860 km szakaszán 23 telepobjektumot és két II. világháborús lövészgödört találtunk. A telepobjektumok a lelőhely keleti részén (egykor vizenyős területet DNy-on határoló magaslat széle) sűrűsödtek. 14 gödör, gödörészlet, 8 árokrészlet, többsége lelet nélküli, 9 telepobjektum Árpád-kori leleteket tartalmazott. Feltártunk egy árok betöltésén létesített, agyaggal tapasztott fenekű kemencét, melynek sütőfelületét egyszer megújították.

DINNYÉS ISTVÁN

316. Vác, Káptalan utca 9. (MRT 9. k. 31/3q lh.)
(Pest megye) Kk, Ú

1999. októberében ház alapárkainak kiásásakor régészeti megfigyeléseket végeztünk. Az árkok 140 cm mélyek voltak. Újkori töltés mutatkozott legalul némi patics foltokkal. Lelet nem került elő egy szórványos sgrafitto díszes 18. századi táltöredéket kivéve. A 11. számú ház mellett ásott statikai erősítésre szolgáló gödröket 2,5 m mélységig lehetett követni. Előkerült a 11. számú ház alatti pince támfala, újkori, kötőanyaga erősen homokos. A ház felmenő falába két középkori kváder van befalazva. A három statikai gödör közül a középsőből gyűjtöttünk leleteket: általában újkori cserepeket, egy-két 15–17. századi. Az újkori cserepek között volt a Katona Lajos utca

12. szám alatt feltárt fazekaskemencében készültekkel egyező típusú színes, mintás mázas töredék is.

TETTAMANTI SAROLTA

317. Vác, Konstantin tér (MRT 9. k. 31/2, 2a. lelőhely)

(Pest megye) Á, Kö

A székesegyház előtti tér díszburkolata készítése előtt terepegyengetés során középkori objektumok és leletek kerültek felszínre. A tér Ny-i szélén ásott 45 m hosszú rétegvizsgáló kutatóárokban gödrök, tűzhelyek, házmaradványok metszeteit dokumentáltuk. A leletek a 11–16. századot ölelték föl. Az árok ÉK-i végén kőfalat találtunk. Mivel feltételezéseink szerint itt húzódott a magyar város kerítőfala, a tér átellenes, K-i oldalán egy második kutatóárokmal megvizsgáltuk, folytatódik-e a fal a feltételezett irányban. Falat nem találtunk, de a magyar város többretegű településének objektumait, hulladékgyödröt, járósíntet, Árpád- és késő középkori kerámiát igen.

TETTAMANTI SAROLTA

318. Vác, Múzeum utca 14. (MRT 9. k. 31/2. k. lh.)
(Pest megye) Kk, Tö, Kú

Házépítéskor pincetömb kiemelésének földmunkáit figyeltük. A gödör oldalainak metszetei leégett paticsfalú ház és hulladékgyödrök maradványait mutatták. A gyűjtött leletek késő középkoriak, török koriak és kora újkoriak voltak.

TETTAMANTI SAROLTA

319. Vác, Piac utca (MRT 9. k. 31/3q lelőhely)
(Pest megye) Kö?

A Piac utcában az Európai Kereskedelmi Bank Rt. épülete előtt 1999 októberében kábelfektetéshez kis téglalap alakú gödröket ástak. Az egyikben valószínűleg középkori falrészlet mutatkozott. Teteje az utca szintjétől 120–150 cm mélyen volt (+ a 20 cm vastag aszfalt réteg). Anyaga zöldes kőzet, riolittufa, s kevés tégl. A DNy-ra eső következő gödörben, a saroknál már nem volt meg. Részletes megfigyelésre nem nyílt lehetőség.

TETTAMANTI SAROLTA

320. Vác, Székhegy-dűlő (Pogányvár)
(MRT 9. k. 31/13. lelőhely)

(Pest megye) B, Á

Leletmentő ásatást végeztünk Vác, Székhegy-dűlőben, a régészeti szakirodalomban Pogányvár néven ismert bronzkori földvár területén. A földvár 1979 óta régészeti védettség alatt áll, a védettség azonban 1999-ben nem volt bejegyezve a Váci Földhivatalban. Az eredeti, a védettség kimondásakor érvényes helyrajzi szám is megváltozott, mivel a területet többször megosztották, s az új helyrajzi számokról a területileg illetékes múzeumot nem értesítették. Így fordulhatott elő, hogy jog-